

Нормативна база ЗЗСО **по організації інклюзивного навчання**

ЗАКони УКРАЇНИ:

- Закон України «Про освіту». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
- Закон України «Про повну загальну середню освіту» . – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
- Загальна декларація прав людини, прийнята від 10.12.1948 – Режим доступу: <http://surl.li/umvi>
- Національна доктрина розвитку освіти, прийнята 17.04.2002 – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>
- Конвенція про права дитини (ратифіковано Постановою Верховної Ради № 789-ХІІ від 27.02.1991). – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
- Конвенція про права осіб з інвалідністю (ратифіковано Законом № 1767-VI від 16.12.2009). – Режим доступу: <http://surl.li/yima>
- Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
- Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
- Закон України «Про соціальні послуги». - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
- Закон України «Про охорону дитинства». - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
- Закон України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю». - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>
- Закон України «Про оздоровлення та відпочинок дітей». - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-17#Text>

АКТИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ:

- Постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.2003 № 585 «Про встановлення тривалості здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти» (у редакції від 28.10.2020). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2003-%D0%BF#Text>
- Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2013 № 607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з

особливими освітніми потребами». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF#Text>

- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року”. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>

- Постанова Кабінету Міністрів України від 14.02.2017 № 88 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/88-2017-%D0%BF#Text>

- Постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2022 № 979 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України з питань діяльності спеціальних закладів загальної середньої освіти». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/979-2022-%D0%BF#Text>

- Постанова Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 № 129 «Деякі питання використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами у 2019 році». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/129-2019-%D0%BF#Text>

- Постанова Кабінету Міністрів України від 09.12.2020 № 1289 «Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1289-2020-%D0%BF#Text>

- Постанова Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 № 765 «Про внесення змін до деяких постанов щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами». – Режим доступу: <http://surl.li/arwws>

- Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text>

- Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2021 № 1391 «Деякі питання встановлення підвищень посадових окладів (ставок заробітної плати) та доплат за окремі види педагогічної діяльності у державних і комунальних закладах та установах освіти» – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1391-2021-%D0%BF#Text>

- Постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298 (із змінами внесеними Постановою КМУ від 04.07.2023 № 672) «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної

сфери» – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1298-2002-%D0%BF#Text>

- Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 № 545 (із змінами внесеними Постановою КМУ від 30.08.2022 № 979) «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр» – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF#Text>

НАКАЗИ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ:

- Концепція розвитку інклюзивної освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912 . – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya>

- Типові штатні нормативи закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 06.12.2010 № 1205. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1308-10#Text>

- Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 № 609. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0609729-18#Text>

- **Про внесення змін до примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в ЗЗСО та ЗДО, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 29.05.2025 № 787. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/68a/dab/7ce/68adab7ce6ab7638400192.pdf>**

- Умови допуску асистента учня (дитини) до освітнього процесу для виконання його функцій та вимог до нього, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 17.11.2021 № 1236. (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2022 № 483) – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0073-22#Text>

- Порядок створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 № 677. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0865-18#Text>

- Положення про психологічну службу у системі освіти України, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 22.05.2018 № 509. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#top>

- Типовий перелік допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти, затверджений наказом

Міністерства освіти і науки України від 23.04.2018 № 414. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-18#n13>

- Наказ МОН від 26.04.2022 № 383 “Про надання грифа “Рекомендовано Міністерством освіти і науки України” модельним навчальним програмам для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими потребами”. - Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/2022/05/05/nakaz-mon-vid-26-04-2022-383-pro-nadannia-hryfa-rekomendovano-ministerstvom-osvity-i-nauky-ukrainy-model-nym-navchal-nym-prohramam-dlia-spetsial-nykh-zakladiv-zahal-noi-seredn-oi-osvity-dlia-ditey-z-2/>

- Наказ МОН від 28.07.2022 № 672 “Про внесення змін у додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 26.04.2022 № 383”. - Режим доступу: <https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennya-zmin-u-dodatok-do-nakazu-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-vid-26042022-383>

- Наказ МОН від 29.08.2022 № 769 “Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-10(11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами”. - Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-vnesennya-zmin-do-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-1011-klasiv-specialnih-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-dlya-osib-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami>

- Наказ МОН від 19.09.2022 № 836 “Про затвердження типових освітніх програм 1-2 та 3-4 класів спеціальних ЗЗСО для осіб з порушеннями інтелектуального розвитку та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України”. - Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-program-dlya-1-2-ta-3-4-klasiv-specialnih-zzso-dlya-osib-iz-porushennyami-intelektualnogo-rozvitku-ta-viznannya-takimi-sho-vtratili-chinnist-deyakih-nakaziv-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini>

- Наказ МОН від 15.05.2023 № 563 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні”. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0563729-23#Text>

ЛИСТИ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

- Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 28.09.2012 № 1/1-694 «Щодо ведення посади вихователя (асистента вчителя) у загальноосвітніх навчальних закладах з інклюзивним навчанням». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-694736-12#Text>

- Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 25.09.2012 № 1/9-675 «Щодо посадових обов'язків асистента вчителя». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-675736-12#Text>

- Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 26.07.2012 № 1/9-529 «Про організацію психологічного і соціального супроводу

в умовах інклюзивного навчання». - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0529736-12#Text>

- Лист Міністерства освіти і науки України від 14.03.2019 № 1/11-2635 «Щодо встановлення доплати педагогічним працівникам за роботу в інклюзивному класі». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-694736-12#Text>

2021 рік

- Лист Міністерства освіти і науки України від 30.08.2021 № 1/9-436 «Щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році». – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-navchannya-osib-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-u-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-u-20212022-navchalnomu-roci>

- Лист Міністерства освіти і науки України від 21.12.2021 № 1/23101-21 “Про методичні рекомендації для фахівців інклюзивно-ресурсних центрів та педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти щодо встановлення категорій (типів) особливих освітніх потреб (труднощів) та визначення рівня підтримки в освітньому процесі”. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2021/12/31/Lyst.MON-1-23101-21.29.12.2021.pdf>

- Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти щодо визначення освітніх труднощів і рівня підтримки в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти. - Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2021/12/31/Metod.rekom.dlya.ZZSO.inkl.31.12.pdf>

- Методичні рекомендації для інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі. - Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2021/12/31/Metod.rekom.dlya.IRTS.31.12.pdf>

2022 рік

- Лист Міністерства освіти і науки України від 06.09.2022 № 1/10258-22 «Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році». - Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-ditej-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-u-20222023-navchalnomu-roci>

- Лист директорату дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти МОН від 09.09.2022 № 4/2373-22 “Про методичні рекомендації “Використання методів альтернативної та додаткової комунікації

у закладах освіти”. - Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2022/09/14/List-4.2373-22-09.09.2022-Pro.metod.rekom.14.09.2022.pdf>

- Лист Міністерства освіти і науки України від 15.06.2022 № 1/6435-22 «Щодо забезпечення освіти осіб з ООП». Режим доступу:
https://rada.info/upload/users_files/44037815/48dc32e4c875f746943d980e441df464.pdf

- Лист Міністерства освіти і науки України від 29.09.2022 № 1/11471-22 «Про роботу асистентів вчителів». Режим доступу:
<https://tkmco.org/wp-content/uploads/2022/10/%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D1%83-%D0%B0%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2-%D0%B2%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B2.pdf>

- Лист Міністерства освіти і науки України від 28.03.2022 № 1/3710-22 «Про роботу ІРЦ». Режим доступу:
https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/86391/

2023 рік

- Лист Міністерства освіти і науки України від 03.08.2023 № 1/11479-23 «Про безпечне освітнє середовище: надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації». - Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2023/08/04/Lyst.MON-1.11479-23.vid.03.08.2023-1.pdf>

- Лист Міністерства освіти і науки України від 14.08.2023 №1/12038-23 “Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році”.- Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-pereliki-navchalnoyi-literaturi-ta-navchalnih-program-rekomendovanih-ministerstvom-osviti-i-nauki-ukrayini-dlya-vikoristannya-v-osvitnomu-procesi-zakladiv-osviti-u-20232024-navchalnomu-roci>

- Лист Міністерства освіти і науки України від 15.08.2023 №1/12132-23 “Щодо надання роз’яснень про комплектування спеціальних груп у закладах дошкільної освіти”. - Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-nadannya-rozuyasnen-pro-komplektuvannya-specialnih-grup-u-zakladah-doshkilnoyi-osviti>

- Лист Міністерства освіти і науки України від 21.08.2023 №1/12490-23 “Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році”. - Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/npa/pro-okremi-pitannya-diyalnosti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-u-20232024-navchalnomu-roci>

- Лист Міністерства освіти і науки України від 31.08.2023 №1/13094-23 “Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2023\2024 навчальному році” Режим доступу:

<https://drive.google.com/file/d/1mctsDGXp752gVYnvBQfmKmARgcqMy4tu/view?usp=sharing>

2024 рік

- Лист Міністерства освіти і науки України від 03.09.2024 № 6/679-24 “Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами у 2024/2025 навчальному році” Режим доступу: <https://mon.gov.ua/npa/pro-orhanizatsiui-osvitnoho-protsesu-osib-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy-u-20242025-navchalnomu-rotsi>

<https://mon.gov.ua/npa/pro-orhanizatsiui-osvitnoho-protsesu-osib-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy-u-20242025-navchalnomu-rotsi>

- Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами. Методичні рекомендації Режим доступу:

- Лист Міністерства освіти і науки України від 04.09.2024 № 6/688 «Про методичні рекомендації щодо запровадження безбар’єрності освітніх послуг» https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/92946/

2025 рік

- Лист Міністерства освіти і науки України від 29.05.2025 № 1/11233-25 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2025/2026 року» Режим доступу:

<https://mon.gov.ua/npa/pro-pidhotovku-zakladiv-osvity-do-novoho-navchalnoho-roku-ta-prokhozhenia-osinno-zymovoho-periodu-202526-roku>

- Лист Міністерства освіти і науки України від 26.08.2025 № 1/17666-25 “Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами в закладах у 2025/2026 навчальному році” Режим доступу:

<https://mon.gov.ua/osvita-2/inklyuzivne-navchannya/dlya-fakhivtsiv/metodichni-rekomendatsii-2>

- Лист Міністерства освіти і науки України від 13.08.2025 № 1/16828-25 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти України в 2025/2026 навчальному році» Режим доступу:

<https://mon.gov.ua/npa/pro-instruktyvno-metodychni-rekomendatsii-shchodo-vykladannia-navchalnykh-predmetiv-intehrovanykh-kursiv-u-zakladakh-zahalnoi-serednoi-osvity-u-20252026-navchalnomu-rotsi>

- Лист ІМЗО від 07.07.2025 № 21/08-586 «Про методичні рекомендації «Пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти України в 2025/2026 навчальному році». Режим доступу:

<https://imzo.gov.ua/2025/07/07/lyst-imzo-vid-07-07-2025-21-08-586-pro->

[metodychni-rekomendatsii-priorytetni-napriamy-roboty-psykholohichnoi-sluzhby-u-systemi-osvity-ukrainy-v-2025-2026-navchal-nomu-rotsi/](#)